EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 3.2.2025.
COM(2025) 24 final

2025/0010 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(GOVSATCOM i sigurna povezivost)

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se Prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Zajedničkom odboru EGP-a u vezi s predviđenim donošenjem odluke Zajedničkog odbora o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o EGP-u

Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”) građanima i gospodarskim subjektima u EGP-u jamči jednaka prava i obveze na unutarnjem tržištu. Njime je predviđeno uvođenje propisa EU-a o četiri slobode u svih 30 država EGP-a, a to su države članice EU-a, Norveška, Island i Lihtenštajn. Osim toga, Sporazumom o EGP-u uređena je suradnja u drugim važnim područjima, kao što su istraživanje i razvoj, obrazovanje, socijalna politika, okoliš, zaštita potrošača, turizam i kultura, koja se zajednički nazivaju „popratne i horizontalne” politike. Sporazum o EGP-u stupio je na snagu 1. siječnja 1994. Unija je zajedno sa svojim državama članicama stranka Sporazuma o EGP-u.

2.2. Zajednički odbor EGP-a

Zajednički odbor EGP-a nadležan je za upravljanje Sporazumom o EGP-u. To je forum za razmjenu mišljenja o funkcioniranju Sporazuma o EGP-u. Njegove se odluke donose konsenzusom i obvezujuće su za stranke. Za koordinaciju pitanja EGP-a na strani EU-a odgovorno je Glavno tajništvo Europske komisije.

2.3. Predviđeni akt Zajedničkog odbora EGP-a

Zajednički odbor EGP-a treba donijeti odluku Zajedničkog odbora EGP-a („predviđeni akt”) o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

Svrha je predviđenog akta proširiti suradnju o kojoj su se ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u dogovorile Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 319/2021 od 29. listopada 2021. na komponentu državnih satelitskih komunikacija (GOVSATCOM) Svemirskog programa Unije uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća te proširiti suradnju ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/588 o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027. (sigurna povezivost)[1].

U skladu s proračunskom politikom EU-a u aktivnostima EU-a može se sudjelovati tek nakon plaćanja odgovarajućeg financijskog doprinosa. Međutim, plaćanje se može izvršiti tek nakon što se donese nacrt odluke Vijeća te nakon što se državama EFTA-e koje su članice EGP-a dostavi poziv EU-a za sredstva, koji raspisuje Europska komisija.

Predviđeni akt bit će obvezujući za ugovorne stranke u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

[1] Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027., SL L 79, 17.3.2023., str. 1.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Komisija Vijeću na donošenje podnosi priloženi nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a, koji predstavlja stajalište Unije. Nakon donošenja stajalište bi što prije trebalo iznijeti u Zajedničkom odboru EGP-a.

Priloženim nacrtom odluke Zajedničkog odbora EGP-a pravo na sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a o kojem su se ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u dogovorile u Odluci Zajedničkog odbora EGP-a br. 319/2021 od 29. listopada 2021. proširuje se na komponentu državnih satelitskih komunikacija (GOVSATCOM) Svemirskog programa Unije te se državama EFTA-e koje su članice EGP-a daje pravo na sudjelovanje u Programu Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027., što nadilazi puke tehničke prilagodbe u smislu Uredbe Vijeća br. 2894/94[2]. Stoga Vijeće utvrđuje stajalište Unije.

Osim toga, države EFTA-e koje su članice EGP-a trebale bi financijski doprinositi prethodno navedenim aktivnostima.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Zajednički odbor EGP-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o EGP-u. Akt koji Zajednički odbor EGP-a treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a u vezi s člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a u vezi s člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94 prije svega ovisi o materijalnoj pravnoj osnovi pravnog akta EU-a koji se uključuje u Sporazum o EGP-u.

Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9.

---

[2] Uredba Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenog 1994. o postupcima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru, SL L 305, 30.11.1994., str. 6.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Budući da se predmetnom odlukom Zajedničkog odbora pravo na sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a o kojem su se ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u dogovorile u Odluci Zajedničkog odbora EGP-a br. 319/2021 od 29. listopada 2021. proširuje na komponentu državnih satelitskih komunikacija (GOVSATCOM) Svemirskog programa Unije te se suradnja ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u proširuje kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/588 o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027. (sigurna povezivost), primjereno je ovu Odluku Vijeća temeljiti na istoj materijalnoj pravnoj osnovi kao i akt koji se uključuje. Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 189. stavak 2. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 189. stavak 2. UFEU-a, u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a i člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Zajedničkog odbora EGP-a izmijeniti Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u Službenom listu Europske unije.

2025/0010 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(GOVSATCOM i sigurna povezivost)

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 189. stavak 2. u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenog 1994. o postupcima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru[4], a posebno njezin članak 1. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru[5] („Sporazum o EGP-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1994.

(2) Na temelju članka 98. Sporazuma o EGP-u Zajednički odbor EGP-a može odlučiti izmijeniti, među ostalim, Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

(3) Primjereno je pravo na sudjelovanje država EFTA-e koje su članice EGP-a o kojem su se ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u dogovorile u Odluci Zajedničkog odbora EGP-a br. 319/2021 od 29. listopada 2021. proširiti na komponentu državnih satelitskih komunikacija (GOVSATCOM) Svemirskog programa Unije te proširiti suradnju ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u kako bi se uključila Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća[6].

(4) Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

(5) Stajalište Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a trebalo bi se stoga temeljiti na priloženom nacrtu odluke,

---

4 SL L 305, 30.11.1994., str. 6.

5 SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

6 Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027., SL L 79, 17.3.2023., str. 1.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a o predloženoj izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda temelji se na nacrtu odluke Zajedničkog odbora EGP-a priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica